

SXEDIO.90N

17.5.1939: Η ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΠΑΦΟΥ ΛΕΟΝΤΙΟΥ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ

Τελευταίος κατάθεσε για υπεράσπιση του την τρίτη ημέρα της δίκης του ο Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου Μητροπολίτης Πάφου Λεόντιος και κατηγορούμενος για διάφορες ομιλίες εναντίον του καθεστώτος.

Είπε ο Λεόντιος σύμφωνα με την εφημερίδα "Ελευθερία":

"Κατόπιν καλείται ο Μητροπολίτης Πάφου, ο οποίος από της θέσεως του κάμνει άνευ όρκου την κάτωθι δήλωσιν:

"Ευχαριστώ τον κ. Πρόεδρον, διότι ηθέλησε να με ακούση. Είμαι Μητροπολίτης Πάφου και Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου Κύπρου. Ως τοιούτος δε και Εθνάρχης του τόπου.

Όταν την **6.8.1930** χειροτονήθην Επίσκοπος ωρκίσθην πίστιν εις τους ιερούς κανόνες της Εκκλησίας Κύπρου, ωρκίσθην να υπηρετήσω το Αυτοκέφαλον της Εκκλησίας Κύπρου και να τηρήσω πίστιν και υπακοήν εις τας ιεράς παραδόσεις της Εκκλησίας και των Ελληνικών ιδεωδών, πρωτεύουσαν θέσιν μεταξύ των οποίων κατέχει η ελληνική Παιδεία.

Τα ιερά θέσμια και τας ιεράς παραδόσεις της Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας και τα ελληνικά ιδεώδη προστατεύθησαν επί **60** έτη από της Αγγλικής κατοχής και εγένοντο παραδεκτά υπό της αγγλικής Κυβερνήσεως του τόπου. Την υποχρέωσιν ταύτην ανέλαβεν η Κυβέρνησις εκ μέρους της Ανάσσης της Βρετανικής Αυτοκρατορίας Βικτωρίας ότε το πρώτον κατελαμβάνετο η Κύπρος διά του πρώτου Μεγάλου Αρμοστού, ο οποίος διεκήρυξε ότι θα τύχωσι εκτιμήσεως και σεβασμού αι ιεραί παραδόσεις και οι εθνικοί πόθοι της Κύπρου.

Θα αναφερθώ εις την εισαγωγήν του κ. Ασμουρ επί της υποθέσεως μου, όστις αρέσκειται να μου

υπενθυμίζω την καταδίκη μου εις το Κακουργιοδικεΐον Λεμεσού τω 1932 και διά την υπόσχεσιν που έδωσα. Έδωσα την υπόσχεσιν διότι υπήρχεν η γνώμη παρά τω Αρχιεπισκόπω και την μεγάλην πλειονοψηφία του Κυπριακού λαού ότι κατόπιν των γεγονότων του 1931 ήρχετο ο τότε Κυβερνήτης Σερ Εντουαρντ Σταμψ διά να δώση αμνηστειάν εις τους εξορίστους και φυλακισμένους και να φέρη συνδιαλλαγήν μεταξύ Κυβερνήσεως και λαού και μου εγένοντο υποδείξεις άνωθεν και κάτωθεν, ότι έπρεπε να συντελέσω εις την συμφιλίωσιν ταύτην και εγώ ευχαρίστως εδέχθην τοιαύτην θυσίαν πιστεύων εις τη συνδιαλλαγήν ταύτην, ζητών την δόξαν του λαού μου και όχι του εαυτού μου.

Πρόεβην εις την μεγάλην ταύτην θυσίαν αλλ' απηλπίσθην δι' ό,τι έκαμα. Εις μάτην προσήρχοντο μήνες και έτη, και διεδέχοντο ο εις τον άλλον και απήρχοντο ανεπιστρεπτί οι Σταμψ, Χήτον και Πάλμερ.

Αι προσδοκίαι διά την ευτυχίαν και την ευημερίαν του λαού μου απέβαινον επί ματαιώ. Εν τούτω τω μεταξύ παριστάμην μάρτυς της δυστυχίας του λαού μου. Εβλεπον τας γενομένας επιθέσεις εναντίον της Εκκλησίας και επανερχόμενος εις την γλώσσαν μου ίνα είπω ως ο Απόστολος Παύλος ο "καυχώμενος εν Κυρίω δει καυχάσθαι".

Εβλεπον ότι είχον να διαδραματίσω τον ρόλον του Ανταΐου, κτυπώμενος υπό της κυβερνήσεως αλλά μη εγκαταλείπων τον αγώνα της Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας και των συμφερόντων του ελληνικού λαού της Κύπρου.

Δεν επιτίθεμαι εναντίον της αγγλικής Κυβερνήσεως. Είμαι Ελλην και ως τοιούτος δεν υπάρχει κανείς λόγος να διεξάγω αντιβρετανικήν πολιτικήν. Οι Έλληνες της Κύπρου έχομεν παράπονον διά την γενομένην καταπίεσιν της ελληνικής Παιδείας της Κύπρου, και από της θέσεως αυτής του εδωλίου του κατηγορουμένου όπου ίσταμαι, δεν δύναμαι παρά να διαμαρτυρηθώ διά την τρομεράν καταδίωξιν, την οποίαν υφίσταται η Ελληνική Παιδεία

της Κύπρου, ούτε άλλωστε βλέπω, καμμίαν σκοπιμότητα εις την πεπλανημένην αυτήν πολιτικήν του Γραφείου της Παιδείας.

Η παρούσα γενεά ενδομύχως είναι άκρως φιλοβρετανική, διότι εξέμαθε εις τα ελληνικά σχολεία την ελληνικήν Ιστορίαν από την οποίαν εδιδάχθη τους αγώνας της Αγγλίας υπέρ της ελευθερίας της Ελλάδος και την ευγενικήν χειρονομίαν της Μεγάλης Βρετανίας, η οποία παρεχώρησε την Επτάνησον εις την Ελλάδα.

Ο Κυπριακός λαός δεν εμίσησε τους Αγγλους, δεν εμίσησε την Αγγλίαν, παρ'όλας τας πιέσεις διαμαρτύρεται όμως δι' εμού διά τας αδικίας, αι οποίαι του εγένοντο και ελπίζει πάντοτε ότι η Μεγάλη Βρετανία θα επαναλάβη την ιδίαν ευγενικήν χειρονομίαν, της Επτανήσου και διά την περίπτωσιν της Κύπρου, διά της παραδόσεως της νήσου ταύτης εις τους κόλπους της Ελλάδος διότι τούτο θα είναι και προς όφελος της Αγγλίας.

Ευχαριστώ τον κ. Πρόεδρον διά την εξαιρετικήν συμπεριφοράν, την οποίαν έδειξε και την μεγάλην ευγένειαν δι' ης εχειρίσθη την υπόθεσιν χθες όταν εξηγέρθην.

Δύο ακόμη λέξεις έχω να είπω: Εκαμα την θυσίαν του **1932** και εκ των υστέρων βλέπω ότι δεν ωφέλησεν εις τίποτε. Μέχρι σήμερον η Εκκλησία μου διώκεται. Κρατώ το πηδάλιον της Εκκλησίας, αλλά η Εκκλησία κτυπιέται πάνω στα κύματα τα οποία εγείρει η Κυβέρνησις εις τας θυέλλας τας οποίας εγείρει η Αστυνομία.

Είμαι ο μόνος Επίσκοπος της Εκκλησίας της Κύπρου, και τολμώ να είπω ότι καθ' έκαστον έτος σύρομαι εις το Δικαστήριον χωρίς λόγον. Η παρουσία μου εις τα χωρία και εις τας πόλεις φέρει την ειρήνην εις τον λαόν μου. Ουδέποτε διεταράχθη η τάξις από τους λόγους μου. Από τας μαρτυρίας, αι οποίαι ηκούσθησαν ενώπιον του δικαστηρίου σας, επείσθητε περί της αληθείας των λόγων μου τούτων, Και η Υμετέρα Εντιμότης εγνώρισεν ότι δεν αρνούμαι,

αλλ' εξακολουθώ να κρατώ υψηλά τας εθνικάς μου αρχάς και παραδόσεις του λαού και θα εξακολουθήσω να αγωνίζομαι υπέρ της θρησκείας των πατέρων μου, των εθνικών ιδεωδών και της εθνικής ημών Παιδείας

ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΙΣ: Κατόπιν της ομιλίας του Σεβ. Τοποτηρητού, δηλούμεν ότι παραιτούμεθα του δικαιώματος να αγορεύσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (απευθυνόμενος εις τη κατηγορίαν): Νομίζετε, ότι θα λάβετε τον λόγον;

ΑΣΜΟΥΡ: Οχι, κατόπιν των όσων ελέχθησαν θα υποβάλω μόνον όπως εκδώσητε διάταγμα κατά του καθ' ου η αίτησις...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (διακόπτων): Δεν είναι η κατάλληλος ώρα να μου εισηγηθήτε την έκδοσιν διατάγματος διότι ακόμη δεν απεφάνθη εάν πρόκειται να εκδώσω ή όχι διάταγμα.